සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩලය - 2024

--

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වාගණනය කළ මතය

සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩලයේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වාගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වාගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වාගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේ දී, මණ්ඩලය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය මණ්ඩලය ඈවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විට දී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීම ද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

මණ්ඩලයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, මණ්ඩලයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇති වන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබා දීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේ දී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේ දී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසු බවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලැසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදු වන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් සිදු වන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මගහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මග හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.

- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.

- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.

- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේ ද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව් කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුව ද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.

- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථය ද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ මණ්ඩලයේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකි වන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේ ද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ මණ්ඩලයේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, මණ්ඩලය ක්‍රියා කර ඇති බව,

- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිත කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම.

	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 07 ට අනුව වක්‍ර ක්‍රමයට මෙහෙයුම් ක්‍රියාකරකම්වලින්වූ මුදල් ප්‍රවාහය ගණනයේදී ආයෝජන පොලී ආදායම් බදු පෙර ලාභයට නැවත එකතු කර වර්ෂය තුලදී සත්‍ය වශයෙන්ම මුදලින් ලද පොලී මුදල ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ මුදල් ගලා ඒමක් ලෙස පෙන්විය යුතු වුවත් 2024 වර්ෂයේ ආයෝජන පොලී ආදායම් ලෙස බදු පෙර ලාභයට නැවත එකතුකරන ලද රු.177,922,791 ක ප්‍රමාණයම ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ ආයෝජන පොලී මුදල් ලැබීම් ලෙස පෙන්වා තිබුණි. එසේ වුවත් වර්ෂය තුලදී සත්‍ය වශයෙන්ම මුදලින් ලද ආයෝජන පොලිය රු.284,754,828 ක් විය. ඒ අනුව ආයෝජන පොලී මුදල් ලැබීම් රු.106,832,037 ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	විගණනය විසින් පෙන්වා දී ඇති, මුදලින් ලද ආයෝජන පොලී ආදායමේ මුළු එකතුව අප විසින් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ ආයෝජන ආදායම තුළ ඇතුළත් කර ඇත. මෙම රු.106,832,037 ක මුදල 2024 වසර තුළ දී මුදලින් ලද, 2023 වසරට අදාල ලැබිය යුතු පොළී ආදායම් හා 2024 වසර අවසානයේ දී ලැබිය යුතු පොළී ආදායම් අතර වෙනස වේ. මෙම අගය මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ ගැළපුම් කර ඇත. විගණනය පෙන්වා දී ඇති පරිදි ආයෝජන පොළී ලැබීම් තුළ පෙන්විය යුතු මෙම රු.106,832,037 ක මුදල් ප්‍රවාහය, ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ පෙන්වා තිබුණ ද ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් තුළින් ලද ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහයන් සඳහා බලපෑමක් නොවේ. කෙසේ නමුත් විගණනය පෙන්වා දී ඇති පරිදි මෙම වසරේ සිට අදාල වෙනස්කිරීම් සිදු කිරීමට නියමිතය.	මුදලින් ලද ආයෝජන පොලිය මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයට ඇතුලත් කල යුතුය.
(ආ)	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 07 ට අනුව මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ වර්ෂය තුලදී ආයෝජන මුදල් ගලායාම් සහ ආයෝජන මුදල් ගලා ඒම් වෙන වෙනම පෙන්විය යුතු වුවත්, සමාලෝචිත වර්ෂය තුලදී කල්පිරුණු පසු ප්‍රති ආයෝජනය නොකර මුදල් ලබාගෙන තිබූ රු.377,732,522 ක් වූ ස්ථාවර තැන්පතු දෙකක් සහ සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ස්ථාවර තැන්පතුවක ආයෝජනය කර තිබූ රු.9,791,292 ක් වූ මුදල් ගලා ඒම් සහ ගලා යෑම් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ නිරූපනය කර නොතිබුණු අතර ස්ථාවර තැන්පතුවලින් ලද මුදල්	මෙම රු.106,832,037 ක මුදල ඉහත විස්තර කළ පරිදි 2024 වසර තුළ දී මුදලින් ලද, 2023 වසරට අදාල ලැබිය යුතු පොළී ආදායම් හා 2024 වසර අවසානයේ දී ලැබිය යුතු පොළී ආදායම් අතර වෙනස වේ. විගණනය පෙන්වා දී ඇති පරිදි ආයෝජන පොළී ලැබීම් තුළ පෙන්විය යුතු මෙම රු 106,832,037.ක මුදල් ප්‍රවාහය, ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ පෙන්වා තිබුණ ද ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් තුළින් ලද ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහයන් සඳහා බලපෑමක් නොවේ.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 07 ට අනුව වර්ෂය තුලදී ආයෝජන මුදල් ගලායෑම් සහ අයෝජන මුදල් ගලාඒම් වෙන වෙනම පෙන්විය යුතුය.

	ලෙස රු.474,773,267 ක් දක්වා තිබුණි. ඒ අනුව ස්ථාවර තැන්පතුවලින් ලද මුදල් රු.106,832,037 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	කෙසේ නමුත් විගණනය පෙන්වා දී ඇති පරිදි මෙම වසරේ සිට අදාල වෙනස්කිරීම් සිදු කිරීමට නියමිතය .	
(ඇ)	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16 හි 07 වන ඡේදය ප්‍රකාරව දේපල, පිරියත හා උපකරණ හි අයිතමයකින් ලැබිය හැකි ආර්ථික වාසිය අස්ථිත්වය තුලට ගලා එන්නේ නම් හා එහි පිරිවැය විශ්වාසනීය ලෙස මැනිය හැකිනම් පමණක් එය දේපල, පිරියත හා උපකරණ ලෙස හදුනාගත යුතු වුවද ආර්ථික වාසිය අස්ථිත්වය තුලට ගලා ඒම යන කොන්දේසිය සපුරාලිය නොහැකි භෞතිකව මණ්ඩලය සතුව නොමැති වටිනාකම රු.8,095,000 ක් වූ කැබ් රථයක් සහ දැනට භාවිතයෙන් ඉවත්කර ඇති වටිනාකම රු.7,641,159 ක් වූ දිනුම් ඇදීමේ යන්ත්‍ර 07 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දේපල, පිරියත හා උපකරණ යටතේ දක්වා තිබුණි.	විගණන විමසුමෙහි සඳහන් රු.8,095,000/-ක් වූ ඩබල් කැබ් රථය මණ්ඩලය සතුව භෞතිකව නොමැති යන විගණන නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟවේ. මෙම කැබ් රථය සම්බන්ධයෙන් මේ වන විට අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇති අතර මණ්ඩලය නමින් ලියාපදිංචි කර ඇති බැවින් එය ස්ථාවර වත්කමක් ලෙස ගිණුම්ගත කර ඇත මෙහි සඳහන් රු.7,641,119/- වටිනාකම තුල දිනුම් ඇදීමේ යන්ත්‍ර 4 ක් වායු සම්පීඩක 01 ක් සහ දිනුම් ඇදීම සඳහා යොදාගන්නා පන්දු ඇතුලත්වේ. මෙම අයිතම දිනුම් ඇදීමේ කාර්ය සඳහා මණ්ඩලය විසින් ආරම්භක අවධියේ යොදාගන්නා ලද අයිතම වන අතර මේවා මණ්ඩලයේ වත්කම් ලෙස සටහන් තබා ඇත එම අයිතම දිනුම් ඇදීමේ කාර්ය සඳහා යොදාගන්නා ලද විශේෂ යන්ත්‍ර වන බැවින් මෙම යන්ත්‍ර අපහරණය කිරීමේ දී ගැටළුවක් පවතී. මෙහි ඇති සුවිශේෂීභාවය සහ අබලි තත්ත්ය මත මේවා බාහිර පාර්ශවයන් වෙත අපහරණය කිරීම දුෂ්කරවී ඇත.මේවන විට මෙම යන්ත්‍ර අපහරණය නොකිරීම මත මෙම යන්ත්‍ර ගිණුම් තුල පෙන්වීම සිදුකර ඇති අතර සංරක්ෂිතව තැන්පත් කර තැබීමට කළමණාකාරිත්වය සැලසුම් කර ඇත.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16 හි 07 ඡේදය අනුව කටයුතු කල යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩලයේ කෑම කාමරය , ගබඩා කාමරය සහ මායිම් බිත්ති අලුත්වැඩියා කිරීම සඳහා 2017 සහ 2018 වර්ෂවලදී දරන ලද රු.1,728,884 ක වියදම කෙරීගෙන යන වැඩ ලෙස ගිණුම්ගතකර තිබුණි. මෙම කාර්යය සිදුකර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විට වසර 07 කට අධික කාලයක් ගතවී ඇතත් අවශ්‍ය ගිණුම්කරණ ගැලපීම් සිදුනොකර දේපල පිරියත උපකරණ යටතේ කෙරීගෙන යන වැඩ ලෙස තවදුරටත් පෙන්වා තිබුණි.	මෙම විගණන විමසුමෙහි සඳහන් කෑම කාමරය, ගබඩා කාමරය, සහ මායිම් බිත්තිය අලුත්වැඩියා කිරීම සම්බන්ධයෙන් මෙතෙක් වැඩ අවසන් කර නොමැත. වත්කමක් ලෙස හඳුනාගැනීම සඳහා අදාල වත්කම ප්‍රතිලාභ ලැබෙන මට්ටමට නිමවී තිබිය යුතුය. එබැවින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් ඉහත ඉදිකිරීම් නිම වී නොතිබූ හෙයින් විගණන විමසුමෙහි සඳහන් අයිතම ප්‍රාග්ධනිත කර ක්ෂය කිරීමට කටයුතු යොදා නොතිබුණි.	ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16 ට අනුව කටයුතු කල යුතුය.

(ආ)	ගැලපුම් සංකල්පය (Matching Concept) අනුව ලාභ හෝ අලාභ ගණනය කිරීමේදී ආදායමට එරෙහිව එම ආදායම ඉපයීමට අදාළව දරන ලද සියලු වියදම් කපාහැරිය යුතු වුවත් එම සංකල්පයට පටහැනි ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලොතරැයි වර්ග 08 කට අදාළ ත්‍යාග වියදම ලෙස අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය තීරණය කරන ලද ප්‍රතිශතය මත ගණනය කරන ලද ත්‍යාග වියදම වූ රු.15,094,967,030 ක් හඳුනාගෙන තිබුණි. එහෙත් එම ලොතරැයිවලට අදාළව ජයග්‍රහනය කරන ලද තත්‍ය වියදම රු.14,945,564,011 ක් වීම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂයේ ත්‍යාග වියදම ලෙස රු.149,403,019 ක් වැඩියෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභය එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	1997 අංක 20 දරණ සංවර්ධනය ලොතරැයි මණ්ඩල පනතේ 18 (3) වගන්ති ප්‍රකාරව “ත්‍යාග මුදලක් කිසියම් තැනැත්තෙකු දිනා නොමැති අවස්ථාවක එම ත්‍යාග මුදල ත්‍යාග සංචිත ගිණුමට බැර කරනු ලබිය යුතුය” යන්න සඳහන් වේ. පනතේ මෙම වගන්තිය කෙරෙහි අනුකූල වීම සඳහා පූර්ව අනුමත ත්‍යාග ප්‍රතිශත අනුව ත්‍යාග ප්‍රමාණය ආදායම් ප්‍රකාශනය තුල වියදමක් ලෙස හඳුනාගෙන, සත්‍ය ත්‍යාග වියදම හා එම අනුමත ත්‍යාග වියදම අතර වෙනස ත්‍යාග සංචිත ගිණුමට බැර කර ඇත. ඒ අනුව 1997 අංක 20 දරණ සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩල පනතට අනුකූලව අප විසින් කටයුතු සිදු කර ඇති අතර මේ පිලිබඳ ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති තුල අංක 3.3.3. මඟින් හෙලිදරව් කර ඇත. මේ අනුව ගිණුම්කරණ ගැලපුම් සංකල්පය සිතාමතා පැහැරහැරීමක් සිදුවී නොමැති අතර සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩල පනතේ විධිවිධාන වලට අනුකූල වීම සඳහා ඉහත ගිණුම්කරණ ක්‍රමවේදය දීර්ඝ කාලයක් මුළුල්ලේ ගිණුම්කරණ පිළිවෙතක් (Accounting Practice) ලෙස අනුගමනය කර ඇත.	පොදුවේ පිළිගත් ගිනුම්කරණ සංකල්ප වලට අනුකූල විය යුතුය.
(ඇ)	2024 ජනවාරි 01 දින සිට පෙබරවාරි 28 දින දක්වා කාලපරිච්ඡේදයේදී ශනිදා වාසනා, ලග්නවාසනා, ජයෝදා, සුපර්බෝල්, අද කෝටිපති, සුපිරි ධන සම්පත යන ලොතරැයි වර්ග 06 සඳහා දෙවන වරම නමින් ලබාදුන් විශේෂ ත්‍යාග වෙනුවෙන් දරන ලද ත්‍යාග වියදම්වල එකතුව රු.64,100,000 ක් වර්ෂයේ ත්‍යාග වියදමක් ලෙස ගිණුම්ගත නොකර ත්‍යාග සංචිත අරමුදලට ගලපා තිබුණි. ඒ අනුව ගැලපුම් සංකල්පයට පටහැනි ලෙස ත්‍යාග වියදම හඳුනාගැනීම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභය රු.64,100,000 කින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	1997 අංක 20 දරණ සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩල පනතේ 18 (3) වගන්ති ප්‍රකාරව සංවර්ධන ලොතරැයියක යම් ත්‍යාග මුදලක් කිසියම් තැනැත්තකු විසින් දිනා නොමැති අවස්ථාවක ඒ ත්‍යාග මුදල ත්‍යාග සංචිත ගිණුමට බැර කරනු ලැබිය යුතු අතර, ඒ ගිණුමෙහි එකතු වන මුදල් ප්‍රමාණ ඉන් පසුව පැවැත්වෙන සංවර්ධන ලොතරැයි වල ත්‍යාග ප්‍රදානය කිරිම සඳහා යොදා ගනු ලැබිය යුතුයි ලෙස සඳහන් වේ ඒ අනුව පනතේ ඉහත කී . වගන්තියට අනුකූලවනු පිණිස, 2024 වසර තුල ත්‍යාග සංචිත ගිණුමේ එකතු වී තිබූ අරමුදල් තුලින් රු.64,100,000 ක මුදල් නැවත අමතර ත්‍යාග ලබාදීම සඳහා වැයකර ඇත. මේ අනුව මණ්ඩලය, සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩල පනත ප්‍රකාරව ත්‍යාග සංචිත ගිණුම භාවිතා කර අමතර ත්‍යාග ලබා දීම සිදු කර ඇති අතර ත්‍යාග සංචිත ගිණුමේ එකතු වී තිබූ අරමුදල් ප්‍රමාණය සඳහා මීට පෙර වර්ෂ වල දී ආදායම් ප්‍රකාශ තුළින්	පොදුවේ පිළිගත් ගිනුම්කරණ සංකල්ප හා ප්‍රමිති වලට අනුකූල විය යුතුය.

		ගැලපීම් සිදු කර ඇති බැවින් නැවත වරක් ප්‍රවර්ථන වර්ෂයේ වියදමක් ලෙස දැක්විය නොහැක . මේ අනුව ගිණුම්කරණ ගැලපුම් සංකල්පය සිතාමතා පැහැරහැරීමක් සිදුවී නොමැති අතර සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩල පනතේ විධිවිධාන වලට අනුකූල වීම සඳහා ඉහත ගිණුම්කරණ ක්‍රමවේදය දිර්ඝ කාලයක් තිස්සේ ගිණුම්කරණ පිළිවෙතක් (Accounting Practice) ලෙස අනුගමනය කර ඇත.	
(ඈ)	උපචිත සංකල්පයට අනුව උපචිත වියදම් හඳුනාගැනීමේදී වර්තමාන බැඳීමක් පැවතිය යුතුවීම සහ එම වියදම නිරාකරණය කිරීමේදී සම්පත් පිටතට ගලාගෙන යෑමේ හැකියාවක් පැවතීමත් එහි වටිනාකම විශ්වාසනීය ලෙස මැනිය හැකි විය යුතුවීම යන කරුණු සම්පූර්ණ කල යුතුවේ. 2021 වර්ෂයේ සිට උපචිත වියදම් හඳුනාගැනීමේ ක්‍රමවේදයේ පවතින දුර්වලතාවයන් නිසා උපචිත සංකල්පයට පටහැනි ආකාරයට ඇතැම් උපචිත වියදම් හඳුනාගෙන තිබුණු අතර වියදම හඳුනාගත් වර්ෂයට පසු වර්ෂයේ වියදම් සිදුනොවීම නිසා එය ආදායමක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණි. ඒ අනුව 2023 වර්ෂයේ උපචිත වියදම් ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණත් එම වියදම නොදැරීම නිසා රු.12,848,010 ක් නැවත සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ලාභයට එකතු කර තිබුණි.	මෙම විගණන විමසුමෙන් පෙන්වා දී ඇති පරිදි පෙර වර්ෂවල සිදුකරන ලද උපචිත වියදම් සඳහා පදනම් වූ ඇස්තමේන්තුවල (Estimate) සිදු වූ වෙනස්කම් සඳහා කරන ලද නිවැරදි කිරීමකි. එබැවින් LKAS- 8 ප්‍රමිතය අදාල කර ගෙන ඇත. මෙම ගිණුම් ප්‍රමිතය (LKAS - 8) මඟින් පෙන්වා දී ඇති පරිදි පෙර වර්ෂවල සිදු වූ ඇස්තමේන්තු පදනම්ව සිදුකරන ලද උපචිත වියදම් හී නිවැරදි කිරීම් ප්‍රවර්තන වර්ෂයට අදාල කරගත යුතු බව දක්වා ඇත (Prospective recognition).	මූල්‍ය වර්ෂයට අදාළ වියදම් නිවැරදිව හඳුනාගැනීමට කටයුතු කල යුතුය.
(ඉ)	2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 10 (ආ) වගන්තිය අනුව අනාගත තක්සේරු වර්ෂයකදී දැරීමට අපේක්ෂිත වියදම් හෝ අලාභ සඳහා සංචිතයකට හෝ වෙනත් ස්ථානයකට මාරු කර ඇති මුදල් ප්‍රමාණයන් බදුවන ආදායම ගණනය කිරීමේදී අඩුකිරීම සඳහා ඉඩදෙනු නොලබන බැවින් විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනයේ වියදමක් ලෙස හර කර ඇති එවැනි ප්‍රතිපාදනයන් බදුවන ආදායම ගණනය කිරීමේදී නැවත ලාභයට එකතුකල යුතුවේ. 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට සේවක පාරිතෝෂිත වගකීම නැවත තක්සේරු කිරීමේදී ඌණ ප්‍රතිපාදනයක් ලෙස විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනයට හර කර තිබූ රු.4,570,469 ක පාරිතෝෂිත	වාර්ෂික ආදායම් බද්ද ගණනය කිරීම, මූල්‍ය ප්‍රකාශ පිළියෙල කරනු ලබන අවස්ථාවේදී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත (LKAS) 12 අනුව ඒ සඳහා ඇස්තමේන්තුවක් මත පදනම්ව වෙන්කිරීමක් පමණක් සිදුකරනු ලැබේ. මෙය දීර්ඝ ක්‍රියාවලියක් බැවින් වාර්ෂික ආදායම් බදු නිශ්චිතව ගණනය කර ගෙවීම් කිරීම සඳහා ඊළඟ මූල්‍ය වර්ෂයේ සැප්තැම්බර් මස 30 වන දින දක්වා කාලයක් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ලබා දී ඇත. ඒ අනුව අප විසින් 2025 සැප්තැම්බර් 30 දිනට පෙර නියමිත පරිදි 2024 වර්ෂය සඳහා සත්‍ය ආදායම් බදු ගණනය කර අදාල නියමිත බදු ගෙවීම් සිදුකරනු ලැබේ.	2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනත ප්‍රකාරව බදු අයවන ආදායම නිවැරදිව ගණනය කල යුතුය.

	ප්‍රතිපාදනය සහ 2003 වර්ෂයේදී කුලී පදනම මත ගොඩනැගිල්ලක් ලබාගැනීම සඳහා ගෙවා තිබුණු රු.723,780 ක ආපසු ගෙවන තැන්පතු මුදල නැවත ලබාගැනීම අවිනිශ්චිත වීම නිසා 2024 වර්ෂයේදී අවිනිශ්චිත ලැබීම් සඳහා ප්‍රතිපාදනයක් කර තිබූ රු.723,780 ක් බදුවන ආදායම ගණනය කිරීමේදී නැවත ලාභයට එකතුකර නොතිබීම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම් බද්ද රු. 1,159,274 අඩුවෙන් ගණනය කර ගිණුම්ගත කර තිබුණි.		
(ඊ)	2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 16 (4) වගන්තියේ සහ උපලේඛණ 02 හි ප්‍රතිපාදන අනුව සම්පූර්ණයෙන් ප්‍රාග්ධන දීමනාව ලබාගත් වත්කම් බැහැර කිරීමේදී ඇතිවන අලාභ බදුවන ලාභය ගණනය කිරීමේදී ඉඩදෙනු නොලබන වියදමක් බැවින් නැවත ගිණුම්කරණ ලාභයට එකතුකල යුතුවේ. සමාලෝචිත වර්ෂය වන විට මණ්ඩලය විසින් සම්පූර්ණයෙන්ම ප්‍රාග්ධන දීමනා ලබාගත් පිරිවැය රු. 502,595 ක් වූ කාර්යාල උපකරණ, පිරිවැය රු.289,791 ක් වූ ලීබඩු හා සවිකිරීම් හා පිරිවැය රු.12,570 ක් වූ පරිගණක සමාලෝචිත වර්ෂය තුලදී බැහැර කිරීම නිසා ඇතිවූ එකතුව රු.467,974 ක් වූ අලාභය සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදමක් ලෙස ගිණුම්කරණ ලාභයෙන් අඩුකර තිබූ නමුත් බදු වන ආදායම ගණනය කිරීමේදී එම අලාභය නැවත ආදායමට එකතුකර නොතිබීම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම් බද්ද රු.140,392 කින් අඩුවෙන් ගණනය කර තිබුණි.	වාර්ෂික ආදායම් බදු ගණනය කිරීම, මූල්‍ය ප්‍රකාශ පිළියෙල කරනු ලබන අවස්ථාවේදී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත (LKAS) 12 අනුව ඒ සඳහා ඇස්තමේන්තුවක් මත පදනම්ව වෙන්කිරීමක් පමණක් සිදුකරනු ලැබේ. වත්කම් බැහැර කිරීම් සමබන්ධව ගිණුම්කරණ ලාභය මූල්‍ය ප්‍රකාශන සඳහා ගිණුම්කරණ පදනම මත පිළියෙල කර තිබුණ ද ආදායම් බදු පදනම මත වෙනුවෙන් අදාල බදු නිර්ණායක මත වත්කම් බැහැර කිරීමේ ලාභය ගණනය කිරීම සඳහා යම් කාලයක් ගත වන බැවින් ගිණුම්කරණ අවශ්‍යතාවය සඳහා 2024 වසරේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කරන අවස්ථාවේ දී මූලික බදු ගණනය කිරීම් සැලකිල්ලට ගෙන මෙම බදු වෙන්කිරීම සිදු කර ඇත. සත්‍ය ආදායම් බදු ගණනය කිරීමේ දී අදාල සියළු තාක්ෂණික කරුණු සැලකිල්ලට ගෙන පුළුල් බදු ගණනය කිරීමක් සිදු කර නියමිත දිනට ගෙවීම් කරනු ලැබේ	2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනත ප්‍රකාරව බදු අයවන ආදායම නිවැරදිව ගණනය කල යුතුය.
(උ)	2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 16 (2) වගන්තියේ ප්‍රතිපාදන අනුව ප්‍රාග්ධන දීමනාවන් ගණනය කර බදු වන ආදායම ගණනය කිරීමේදී අඩුකල යුතු වුවත් මණ්ඩලය විසින් බදුවන ආදායම ගණනය කිරීමේදී ප්‍රාග්ධන දීමනාව නිවැරදිව ගණනය කර නොතිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ ක්ෂය වියදම වූ රු.109,667,357 කින් සියයට 60 ක ප්‍රමාණයක් වූ රු.65,800,414 ප්‍රාග්ධන දීමනාව ලෙස අඩුකර තිබුණි.	වාර්ෂික ආදායම් බද්ද ගණනය කිරීම මූල්‍ය ප්‍රකාශ පිළියෙල කරනු ලබන අවස්ථාවේදී නිශ්චිතවම ගණනය කල නොහැකි බැවින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත (LKAS) 12 අනුව ඒ සඳහා ඇස්තමේන්තුවක් මත පදනම්ව වෙන්කිරීමක් පමණක් සිදුකරනු ලැබේ . මූල්‍ය ප්‍රකාශ පිළියෙල කරනු ලබන අවස්ථාවේදීම ප්‍රාග්ධන දීමනා ගණනය කිරීමට කාලයක් නොමැති බැවින් ප්‍රාග්ධන දීමනා, වාර්ෂික ක්ෂය මත පදනම්ව ඇස්තමේන්තුවක් ලෙස යොදාගෙන ඇත.	2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනත ප්‍රකාරව බදු සඳහා ඉඩදෙන ප්‍රතිශත යටතේ ප්‍රාග්ධන දීමනාව ගණනය කල යුතුය.

	වාර්ෂික ආදායම් බද්ද නිශ්චිතව ගණනය කර ගෙවීම් කිරීම සඳහා ඊළඟ මූල්‍ය වර්ෂයේ සැප්තැම්බර් මස 30 වන දින දක්වා කාලයක් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ලබා දී ඇතත් අනුව. අප විසින් 2025 සැප්තැම්බර් 30 දිනට පෙර නියමිත පරිදි 2024 වර්ෂය සඳහා සත්‍ය ආදායම් බද්ද ගණනය කර අදාල නියමිත බදු ගෙවීම් සිදුකරනු ලැබේ.	

1.5.3 නොසැසඳු පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

	විෂයය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	ජංගම නොවන වත්කම් වලට අදාළ ලෙජර් ගිණුම් 06 ක 2024 වර්ෂයේ ක්ෂය වියදම ලෙස රු.34,116,012 ක් ගිණුම් ගත කර තිබුණු අතර එම වත්කම් ගිණුම් වලට අදාළව විගණනය වෙත ලබාදී තිබුණු ස්ථාවර වත්කම් උපලේඛණ අනුව ක්ෂය වියදම රු.33,367,046 ක් විය. මේ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ ක්ෂය වියදම රු.748,966 ක් වැඩියෙන් ගිණුම්ගත කර තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.	2024 වර්ෂය තුල අපහරණය කරන ලද වත්කම්, උපලේඛනය තුල පෙන්නුම් නොකරන බැවින් එයට අදාල ක්ෂය ද එම ලේඛනය තුළින් පෙන්නුම් නොකරේ. එබැවින් කාර්යාල උපකරණ, ලී බඩු හා සවි කිරීම් හා පරිගණක හා උපාංග යන කාණ්ඩවල ලෙජර් ගිණුම් අනුව ක්ෂය සහ වත්කම් උපලේඛනය අනුව ක්ෂය සංසන්දනය කල නොහැකි බව කාරුණිකව දැනුම් දෙමි. කෙසේ නමුත්,විගණන විමසුමේ සඳහන් පරිගණක මෘදුකාංග කාණ්ඩයේ රු.299,797 ක්ෂය වෙනස්වීම සම්බන්ධයෙන් එකඟ වන අතර එම වෙනස්කම් මෙම වසර තුලදී නිවැරදි කරනු ලැබේ.	උපලේඛන සමඟ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති වත්කම් ශේෂ සැසඳීම් කල යුතුය.
(ආ)	ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සංස්ථාව සහ සීමා සහිත එක්සත් ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර සමාගම යන ආයතන දෙකට සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව ගෙවිය යුතු මුදල පිළිවෙලින් රු.62,960,000 හා රු.3,875,113 ක් වුවද ආයතන දෙක විසින් විගණනයට සෘජුවම සනාථ කරන ලද ශේෂයන් පිළිවෙලින් රු.77,079,512 ක් සහ රු.6,343,788 ක් වීමෙන් එම ශේෂයන් අතර වෙනසක් පැවතුණි.	මෙම විගණන විමසුම සම්බන්ධව පෙන්වා දී ඇති විචලතාවය හඳුනා ගැනිම සඳහා අදාල විස්තර ලබා දෙන ලෙස ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සංස්ථාව සහ සීමා සහිත එක්සත් ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර සමාගම යන ආයතන වලට ලිඛිතව දන්වා ඇත. එබැවින් එම විස්තර ලද පසු අප විසින් ශේෂ සැසඳිමක් සිදු කර මෙම වෙනසට හේතු ඉදිරිපත් කිරිමට ඉදිරියෙදී කටයුතු සිදු කරනු ඇත. අදාළ ආයතන සමඟ සාකච්ඡා කර එම ශේෂ නිරවුල් කරගැනීමට කටයුතු කල යුතුය.	අදාළ ආයතන සමඟ සාකච්ඡා කර එම ශේෂ නිරවුල් කරගැනීමට කටයුතු කල යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	මණ්ඩලය විසින් වොක්ෂෝල් වීදියේ අංක 234 දරන ගොඩනැගිල්ල කුලී පදනම මත ලබාගැනීම සඳහා 2006 වර්ෂයේ එළඹුණු ගිවිසුම අනුව ගෙවා තිබූ රු.5,700,000 ක තැන්පතුව සඳහා වර්ෂ 18 ක් ගතවී ඇතත් අයකර ගැනීමට මණ්ඩලය අපොහොසත් වී තිබුණි.	වොක්ෂෝල් වීදියේ අංක 234 දරණ ගොඩනැගිල්ල කුලියට ගැනීමට අදාලව මණ්ඩලයට ලැබිය යුතු රු.5,700,000 ක මුදල අය කර ගැනීම සම්බන්ධව මුදල් අමාත්‍යාංශයේ කමිටුවක් පත් කර වාර්තාවක් ලබා ගත් අතර එම වාර්තාවේ සඳහන් නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ඉදිරි නීතිමය කටයුතු නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සිදු කරගෙන යනු ලබයි. ඊට අදාල සියලු තොරතුරු මේ වන විට නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ලබා දී ඇත. අදාල තොරතුරු ලැබුණු බවටද නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව සනාථ කර ඇත. නමුත් මේ සම්බන්ධව ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග වල ප්‍රගතිය නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවෙන් නොලැබුණු බැවින් 2023/07/24 හා 2025/02/21 දිනැතිව නැවත ලිපි යොමු කරමින් නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවෙන් මේ සම්බන්ධයෙන් ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ ප්‍රගතිය විමසා ඇත.	ලැබිය යුතු මුදල් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කල යුතුය.
(ආ)	වෝඩ් පෙදෙසේ ගොඩනැගිල්ලක් කුලියට ගැනීම සඳහා 1990 වර්ෂයේ පුද්ගලයෙකු සමඟ ඇතිකරගෙන තිබූ කුලී ගිවිසුම ප්‍රකාරව තැන්පත් කරන ලද රු.2,520,000 ක ගොඩනැගිලි කුලී තැන්පතු මුදල අයකර ගැනීම සඳහා පැවැරූ නඩුව තීන්දු වී වර්ෂ 09 කට ආසන්න කාලයක් ගත වී ඇතත් එම මුදල අයකර ගැනීමට මණ්ඩලය අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.	නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව වෙත 2025.02.24 දිනැතිව ලිපියක් යොමු කරමින් මෙම අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ගය සම්බන්ධව ප්‍රගතිය විමසීමට කටයුතු කරන ලදී. එහිදී මෙම නීතිමය කටයුත්ත භාරව රාජකාරි සිදු කරන නීතිඥවරිය ප්‍රකාශ කර සිටියේ මෙම අය කර ගැනීමේ අවසන් කටයුතු වල අවසාන අදියරේ පවතින බැවින් 2025 වර්ෂය අවසන් වීමට ප්‍රථම මෙම මුදල අය කර ගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු කරන බවයි.	මෙම මුදල කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කල යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම.

	නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	1997අංක 20 දරන සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩල පනතේ 19 වගන්තිය	ටිකට් පතක සඳහන් කළයුතු විස්තර ,විකිණීමේ අනුයෝජිතයන්ට ගෙවිය යුතු පාරිශ්‍රමිකයන් , ටිකට්පතේ ජය අංක සහ ජයග්‍රාහකයන් ප්‍රසිද්ධ කිරීම	1997 අංක 20 දරණ සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩල පනතේ 19 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව සකස් කරන ලද රීතීන් 2022.09.28 වන දින පැවති 295 වන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීමට ඉදිරිපත් කරන ලදී .එහිදී අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය	සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩල පනත අනුව කටයුතු කල යුතුය.

		සහ අවශ්‍ය වෙනත් කාරණා සම්බන්ධව රීති සැදිය යුතු වුවත් 2024වර්ෂය අවසන් වන තෙක්ම පනත ප්‍රකාරව රීති සෑදීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	විසින් මේ සඳහා ක්ෂේත්‍රයට අදාල විද්වත් කමිටුවකට යොමු කර ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලෙස උපදෙස් ලබා දෙන ලදී. ඒ අනුව කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයේ පරිගණක අධ්‍යයන අංශය වෙත යොමු කර නිර්දේශ ලබා ගැනීමෙන් පසු නැවත 296 වන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීමට ඉදිරිපත් කර ඇත. එහිදී අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් මුදල් අමාත්‍යාංශයේ නීති කටයුතු අංශයේ සාමාජිකයෙකු හා කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයේ පරිගණක අධ්‍යයන අංශයේ සාමාජිකයෙකුගෙන් සැදුම් ලත් කමිටුවක් මඟින් නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවට යොමු කර ඉදිරි උපදෙස් ලබා ගන්නා ලෙස දැනුම් දී ඇත. නමුත් මෙම කමිටුව සඳහා සාමාජිකයින් නම් කර ගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කළ ද ඒ සඳහා යහපත් ප්‍රතිචාරයක් මුදල් අමාත්‍යාංශයේ නීති අංශයෙන් නොලැබීම හේතුවෙන් සකස් කර ඇති කෙටුම්පත් වාර්තාව නීති උපදෙස් ලබා ගැනීමට 2024.09.03 වන දින නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව වෙතයොමු කර ඇත.	
(ආ)	i. සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩල පනතේ 11 වන වගන්තිය හා රාජ්‍ය ව්‍යාවසාය දෙපාර්ත මේන්තුවේ අංක 01/2024 දරන චක්‍රලේඛ යේ 14.1 වගන්තිය	2024 ජුනි 19 දින සිට ජූලි 24 දින දක්වා කාලය තුල දිවයිනේ පාසල් හා පිරිවෙන්හි 1 වන ශ්‍රේණියේ සිට 11 වන ශ්‍රේණිය දක්වා ඉගෙනුම ලබන තෝරාගත් ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන් 100,000 කට හා අ.පො.ස (උසස් පෙළ) හදාරන තෝරාගත් ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන් 6000 කට ජනාධිපති අරමුදල පවත්වා තිබුණු ශිෂ්‍යත්ව වැඩසටහනේ උත්සව කටයුතු සංවිධානය කිරීම සඳහා මණ්ඩලය විසින් එකතුව රු.73,266,631 ක් වියදම් කර තිබුණි.	එවකට සිටි ජනාධිපතිතුමාගේ උපදෙස් මත ජනාධිපති ලේකම්තුමා විසින් අප වෙත පවරන ලද මෙම කාර්යය අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල පූර්ව අනුමැතියට යටත්ව සිදු කරන ලදි.	සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩල පනත අනුව සහ අදාළ චක්‍රලේඛ විධිවිධාන අනුව කටයුතු කල යුතුය.
(ඇ)	කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන් තුවේ 2021 නොවැම්බර් 16	කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් අනුමත කරන ලද දිරිදීමනා ගෙවීමේ පටිපාටියක් නොමැතිව සමාලෝචිත	මණ්ඩලයේ දිරි දීමනා ගෙවීමේ දී විධිමත් ක්‍රමවේදයක් සකස් කර නොතිබූ අතර 2024 වර්ෂයේ දී මේ සඳහා ක්‍රමවේදයක් සකස් කර අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කර අනුමැතිය ලබා	රාජ්‍ය මුදල් කළමනාකරණ චක්‍රලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව අනුමත

	දිනැති මෙහෙයුම් කාර්ය සංග්‍රහයේ 3.2 (v) ඡේදය	වර්ෂයේදී රු.121,772,415 ක මුදලක් දිරි දීමනා ලෙස කාර්ය මණ්ඩලය වෙත ගෙවා තිබුණි.	ගැනීමට කටයුතු කරන ලදී. එම අනුමැතිය මත පදනම්ව මුදල් අමාත්‍යාංශය වෙතින්ද අදාළ විධිමත් අනුමැතියක් ලබා ගැනීමට මේ වන විට අවශ්‍ය තොරතුරු මුදල් අමාත්‍යාංශයේ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුව වෙත යොමු කර ඇත.	නොවූ පටිපාටීන් සඳහා ගෙවීම් නොකල යුතුය.
(ඊ)	2020 ඔක්තෝබර් 02 දිනැති අංක 05/2020 දරණ වත්කම් කළමනාකරණ චක්‍රලේඛය	අලුත්වැඩියා කිරීම ඵලදායී වන ධාවන තත්ත්වයේ නොපවතින වාහන අලුත්වැඩියා කර භාවිතා කලයුතු වුවත් ලියාපදිංචි අංක 301-1470 දරන මෝටර් රථය අලුත්වැඩියා කර භාවිතා කිරීමට හැකියාව තිබියදී 2023 අප්‍රේල් 20 දින සිට පරිශ්‍රයේ ගාල්කර තිබුණි.	මණ්ඩලයේ සංචිතය තුළ පවතින 301 – 1470 දරන මෝටර් රථය අවස්ථා දෙකකදී අලුත්වැඩියා කිරීමට මිල ගණන් කැඳවීම සිදු කරන ලදී. නමුත් එම ලබාගත් මිල ගණන් අනුව එම රථයේ ඇතැම් කොටස් වර්ථමාන වෙළඳපොළ තුල නොමැති වීම හේතුවෙන් මෙම රථය අලුත්වැඩියා කිරීම ප්‍රමාද කරන ලදී. කෙසේ නමුත් නැවත මෝටර් රථ කොටස් ආනයනය කිරීමට අවස්ථාව ලබාදීමෙන් පසුවද නැවත මිළ ගණන් ලබා ගැනීමට කටයුතු කලත් පෙර පරිදිම ඇතැම් කොටස් සඳහා මිල ගණන් ඉදිරිපත් වී නොමැත. එබැවින් වසර 20කට වඩා වැඩි කාලයක් පවතින මෙම මෝටර් රථය අලුත්වැඩියා කිරීම ආර්ථිකමය වශයෙන් ඵලදායී නොවන බව නිරීක්ෂණය වන බැවින් මෙම මෝටර් රථය ඉදිරියේ දී අපහරණය කිරීම සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ලබාගෙන ඉදිරි කටයුතු සැලසුම් කර ඇත	නිසි අධ්‍යයනයක් සිදුකර අදාල මෝටර් රථය අළුත්වැඩියා කිරීමට කටයුතු කල යුතුය.
(උ)	ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය			
	i . මුදල් රෙගුලාසි 134(1)	අභ්‍යන්තර විගණන ඒකකය මෙහෙයුම් හා පාලන ක්‍රියාකාරකම් වලින් නිදහස්ව තිබිය යුතු වුවත් යාපනය සහ කිලිනොච්චිය දිස්ත්‍රික්කවල පැවති ජනාධිපති ශිෂ්‍යත්ව වැඩසටහනේ උත්සව සංවිධානය කිරීමේ වගකීම මණ්ඩලයේ අභ්‍යන්තර විගණක වෙත පවරා තිබුණි.	මණ්ඩලයේ ක්ෂේත්‍රයේ සිදුකරන සුවිශේෂී ව්‍යාපෘති සාර්ථකව සිදු කර ගැනීම සඳහා ඇතැම් අවස්ථාවලදී නිලධාරීන්ගේ හිඟතාවය නිසා අභ්‍යන්තර විගණකගේ සේවා ලබා ගැනීමට සිදු විය. ඒ හේතුවෙන් යාපනය සහ කිලිනොච්චිය දිස්ත්‍රික්කවල පැවති ජනාධිපති ශිෂ්‍යත්ව වැඩසටහනට අභ්‍යන්තර විගණකගේ සේවය ලබා ගැනීමට සිදුවිය. කෙසේ නමුත් විගණනය පෙන්වා දෙන පරිදි අභ්‍යන්තර විගණක මෙවැනි සුවිශේෂී ව්‍යාපෘති සඳහාද සහාය සේවා ලබා ගැනීම සිදු නොකිරීමට අවශ්‍ය උපදෙස් ලබා දී ඇත.	අදාළ මුදල් රෙගුලාසි අනුව කටයුතු කල යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.4,197,090,255 ක ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ ලාභය රු.3,516,296,477 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.680,793,778 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට ලොතරැයිපත් විකුණුම් ආදායම රු.28,880,477,301 දක්වා සියයට 14 කින් වර්ධනය වීම සහ ටිකට්පත් මුද්‍රණ වියදම රු.1,147,660,028 සිට රු.832,983,406 දක්වා සියයට 27 කින් අඩුවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ලොතරැයිපත් විකුණුම් ආදායම රු. 3,438,345,588 කින් හෙවත් සියයට 14 කින් වැඩිවී තිබුණි.

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂයේ මණ්ඩලයේ මෙහෙයුම්, ලාභදායීත්වය හා ද්‍රවශීලතාවය දැක්වෙන අනුපාත පිළිබඳ විග්‍රහයක් පහත දැක්වේ.

	2023	2024
	-------	-------
<u>ලාභදායීත්ව අනුපාත</u>		
දළ ලාභ අනුපාතය (සියයට)	39	40
ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය (සියයට)	14	14
<u>ද්‍රවශීලතා අනුපාතය</u>		
ජංගම අනුපාතය (වාර ගණනක්)	1:1.19	1:1.03
<u>මෙහෙයුම් අනුපාත</u>		
ලොතරැයි ආදායමට ප්‍රතිශතයක් ලෙස ත්‍යාග ගෙවීම	53	54
ලොතරැයි ආදායමට ප්‍රතිශතයක් ලෙස ජනාධිපති අරමුදලට ගෙවීම	14	14
ලොතරැයි ආදායමට ප්‍රතිශතයක් ලෙස නියෝජිත කොමිස්	21	21

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	සුපිරි ධන සම්පත ලොතරැයියේ දිනුම් ඇදීමේ ක්‍රියාවලිය සඳහා දිනුම් ඇදීමේ මෘදුකාංගයක් නිර්මාණය කර තිබූ අතර එම මෘදුකාංගයේ ක්‍රියාකාරිත්වය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා පද්ධති විගණනයක් සිදු කිරීමට පුද්ගලික විගණන ආයතනයක් වෙත රු 1,160,613.ක් ගෙවා තිබුණි. ඊට අමතරව දිනුම් ඇදීමේ යන්ත්‍රයක් මඟින් පන්දු මිශ්‍රකර ඉන් අහඹු ලෙස පන්දුවක් තෝරාගැනීම	විගණනය විසින් මෙම විගණන ඡේදයේ දක්වා ඇති පරිදි Game Animation මෘදුකාංගය දිනුම් ඇදීමේ නව යන්ත්‍ර ලැබීමත් සමඟම දිනුම් ඇදීමේ ක්‍රියාවලියෙන් ඉවත්කර නොමැති අතර එය Backup පහසුකම් ලෙස තබා ගනිමින් දිනුම් ඇදීම ක්‍රියාවලියේ අඛණ්ඩතාවය තහවුරු කරමින් දිනපතාම සිදුකරනු ලබයි .	නව ලොතරැයිපතක් හඳුන්වාදෙන විට එහි දිනුම් ඇදීමේ යටිතල පහසුකම්ද ස්ථාපිත කල යුතුය.

	සිදුකරන ආකාරයට විකාශනය කිරීම සඳහා වීඩියෝ සජීවිකරණ මෘදුකාංගයක්)Game Animation Software) නිර්මාණය කරගැනීම සඳහා රු.3,350,00 ක මුදලක් පුද්ගලික මෘදුකාංග නිර්මාණ ආයතනයකටද ගෙවා තිබුණි .කෙසේ වෙතත් උක්ත මෘදුකාංග දිනුම් ඇදීමේ ක්‍රියාවලියෙන් ඉවත්කර සමාලෝචිත වර්ෂය තුලදී දිනුම් ඇදීමේ යන්ත්‍රයක් මිලදීගෙන දිනුම් ඇදීමේ කටයුතු සඳහා යොදාගැනීම හේතුවෙන් නිර්මාණය කරන ලද මෙම මෘදුකාංග නිශ්කාර්ය වී තිබුණි.	මෙම ඡේදයට අදාළව විගණනය විසින් දක්වා ඇති පරිදි රු.4,510,613.00 ක මුදලක් මණ්ඩලයට අහිමි වී නොමැත. මෙම මුදල මණ්ඩලයේ සුපිරි ධන සම්පත ලොතරැයි ටිකට්පතේ දිනුම් ඇදීමේ ක්‍රියාවලිය නිතිපතා සිදු කිරීම වෙනුවෙන් කර ඇති ආයෝජනයක් වේ. එමඟින් නව දිනුම් ඇදීමේ යන්ත්‍රය වෙනුවෙන් Backup යන්ත්‍රයක් මිලට ගැනීමට වැය වීමට ඉඩ තිබූ විශාල මුදලක් මණ්ඩලයට ඉතිරි කරගැනීමට හේතු වූ බව වැඩි දුරටත් දන්වා සිටිමි.	
(ආ)	මණ්ඩලය එදිනෙදා ගණුදෙනු සඳහා භාවිතා කරන මහජන බැංකුවේ යුනියන් පෙදෙස ශාඛාවේ පවත්වාගෙන යන අංක 014200190000651 දරණ Interest Sweep Account යන ඉතිරිකිරීමේ ගිණුමේ රු.565,797,125 ක පමණ මාසික සාමාන්‍ය ශේෂයක් පවත්වාගෙන ගොස් තිබූ අතර සියයට 2.2 ක් වූ වාර්ෂික පොලී අනුපාතය මත 2024 වර්ෂයේදී රු.17,966,768 ක පොලී ආදායමක් උපයා තිබුණි. අතිරික්ත මුදල් සුදුසු පරිදි ආයෝජනය කිරීමට අසමත්ව ඉතිරිකිරීමේ ගිණුමක රඳවාගෙන තිබිම හේතුවෙන් සියයට 8 ක පොලී ප්‍රතිශතයක් මත ස්ථාවර තැන්පතු වල ආයෝජනය කලේනම් ලබාගත හැකිව තිබූ රු.55,864,543 ක පොලී ආදායමක් උපයා ගැනීමට අවස්ථාව අහිමි වී තිබුණි.	විගණන විමසුමේ සඳහන් බැංකු ශේෂය ඉහතින් සඳහන් කල පරිදි මණ්ඩලයේ කෙටිකාලීන ද්‍රවශීල අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් තබා ගෙන ගිය අතර මූල්‍ය මෙහෙයුම් හී පැවතිය යුතු නම්‍යශීලීත්වය සැලකිලිලට ගෙන එම ශේෂය දිගුකාලීන ආයෝජන තුළ යෙදවීම සිදු කළ නොහැකි බව දැනුම් දෙමි. තවද, විගණන විමසුමෙහි සඳහන් පරිදි දින 07 කෙටිකාලීන තැන්පතු (7 Day Call Deposit) හී මුදල් තැන්පත් කළහොත් RTGS හරහා ලංකා බැංකුවේ පවත්වාගෙන යනු ලබන සෙසු ගිණුම් වෙත මුදල් බැර කිරීමට නොහැකි තත්වයක් ද ඇතිවනු ඇත. ඒ තුලින් මණ්ඩලයේ දෛනික මෙහෙයුම් ක්‍රියාවලියේ ගැටළුවක් ඇති විය හැකි බව වාර්තා කරමි	ඉතිරිකිරීමේ ගිණුම් දෙකක මාසිකව සැලකිය යුතු මුදල් ශේෂයක් පවතින බැවින් මණ්ඩලය වාසිදායක ලෙස ආයෝජනය කිරීමට කටයුතු කල යුතුය.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	2023 නොවැම්බර් 09 දින වෙළඳපොලට හඳුන්වාදී තිබූ සුපිරි ධන සම්පත ලොතරැයිත සතියේ දිනක අලෙවිය ලොතරැයිපත් 245,000 දක්වා සහ ඉරිදා දිනක අලෙවිය ලොතරැයිපත් 220,000 දක්වා ඉහළ නැංවීමට 2024 වර්ෂයේ රු.14,002,480 ක්දී වැය කරමින් අලෙවි ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් තුනක් ක්‍රියාත්මක කර ඇතත් සතියේ දිනක සාමාන්‍ය අලෙවිය ලොතරැයිපත් 164,419 ක් හා ඉරිදා දිනක සාමාන්‍ය අලෙවිය ලොතරැයිපත් 133,051 ක් පමණක් වීම හේතුවෙන් උක්ත අලෙවි ප්‍රවර්ධන උපක්‍රමය සාර්ථකවී නොතිබුණි.	දැඩි තරගකාරිත්වය හේතුවෙන් මෙම නව ලොතරැයිපත වෙළඳපලතුළ ස්ථාපිත කිරීම වෙනුවෙන් විවිධ ප්‍රවර්ධන කටයුතු සිදු කිරීමට සිදු විය . කෙසේ නමුත් මේවන විට එම ප්‍රවර්ධන කටයුතු නවතා ඇති අතර ත්‍යාග ප්‍රතිශතය ද අඩුකර ලාභදායිත්වය වැඩි කිරීමට කටයුතු යොදා ඇත. එමෙන්ම 2025 අප්‍රේල් මස වන විට අලෙවියේ වර්ධනයක් සිදු වී ඇති අතර එය සමාන්‍ය ලෙස සතියේ දිනක 177,077 ක් සහ ඉරිදා දිනක 146,171 ක් වේ.	නිසි පුරෝකථනයකින් යුක්තව ලොතරැයි අලෙවිය වැඩිකර ගත හැකිවන ආකාරයේ අලෙවි ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට වගබලා ගත යුතුය.

(ආ)	තාක්ෂණයේ සිදුවෙමින් පවතින නව්‍යතාවයන් සමඟ අනාගතයේ සියළුම ව්‍යාපාරික කටයුතු භෞතික වෙළඳපල වලින් බැහැරවී මාර්ගගත ක්‍රමයට පරිවර්ථනය වීමට නැඹුරුතාවයක් පවතින පසුබිමක මණ්ඩලය විසින් වර්ෂය තුලදී අලෙවිකර තිබූ ලොතරැයිපත් 745,645,051 ක් අතුරින් ලොතරැයිපත් 1,119,059 ක් (0.15%) පමණක් මාර්ගගත ක්‍රමය භාවිතයෙන් අලෙවි කර තිබුණි.	මෙම යෙදුම හඳුන්වා දීමේදි මහ බැංකුව විසින් පැනවූ රීතීවලට අනුව මෙය ක්‍රියාත්මක කල අතර එම නිසා පාරිභෝගිකයන්හට මෙය හඳුන්වා දීමට මෙන්ම භාවිතා කිරීම අපහසු කාර්යයක් විය. එම නිසා 2024 වර්ෂයෙහි විද්‍යුත් ලොතරැයිපත් අලෙවිය 1,118,871 ප්‍රමාණයක් වේ. කෙසේ නමුත් 2024 අනුමත කරගනු ලැබූ අයවැය මගින් අප බලාපොරොත්තු වූ විද්‍යුත් ලොතරැයි අලෙවි ඉලක්කය 1,201,241 කි. ඒ අනුව අපගේ අපේක්ෂිත ඉලක්කය 93.14% ක් සම්පූර්ණ කර ඇත.	තාක්ෂණයේ සිදුවන නව්‍යතාවයන් සමඟ මාර්ග ගත ක්‍රමයට ලොතරැයිපත් අලෙවි කිරීම කෙරෙහි අවධානය වැඩිකල යුතුය.

3.3 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	2024 අගෝස්තු 01 දින සිට 2025 ජූලි 31 දක්වා කාලපරිච්ඡේදය සඳහා මණ්ඩලයේ ලොතරැයිපත් වර්ග 07 ක් නිර්මාණය, සංවර්ධනය, මුද්‍රණය හා සැපයීම සඳහා වූ ප්‍රසම්පාදනයේදී ජයෝදා සහ සුපර් බෝල් යන ලොතරැයි සඳහා අවම මිල ඉදිරිපත් කර තිබූ ලංසුව, ලංසු ලේඛනයේ 2.C ඡේදයේ සඳහන් ලංසුකරුවන් විසින් සපුරාලිය යුතු අනිවාර්ය අවශ්‍යතාවයන් සපුරා නොමැති බවට තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව තීරණය කර මූලික ලංසු ඇගයීමේදී ඉවත්කර තිබුණි. එහෙත් ලංසු ලේඛනයේ 2.C ඡේදයේ සඳහන් ලංසුකරුවන් විසින් සපුරාලිය යුතු අනිවාර්ය අවශ්‍යතාවයන් සපුරා නොතිබූ දෙවන මිල ඉදිරිපත් කල ලංසුකරු වෙත එම ලොතරැයි වර්ග දෙක ඇතුළුව ලොතරැයි වර්ග තුනක් සැපයීම සඳහා කොන්ත්‍රාත් ප්‍රදානය කර තිබීම හේතුවෙන් ජයෝදා සහ සුපර් බෝල් යන ලොතරැයිපත් දෙක මුද්‍රණයේදී රු.8,140,000 පාඩුවක් සිදුවී තිබුණි.	Printcare Secure Ltd ආයතනයේ ලංසු මිළ ගණන් ප්‍රතික්ෂේප වී ඇත්තේ එම ආයතන විසින් ඉදිරිපත් කර ඇති තොරතුරු තාක්ෂණ අංශයේ කාර්යය මණ්ඩලය ලොතරැයි මුද්‍රණය සඳහා සේවා සැපයීමට යොදවා ඇති එම ආයතනයේ ස්ථිර තොරතුරු තාක්ෂණ නිලධාරින් බව තහවුරු නොවීම හා Printcare Secure Ltd ආයතනය නම් කරන ලද නිලධාරින් ලොතරැයි සැපයීමට අදාල තෙරතුරු තාක්ෂණ රාජකාරීන් සඳහා සම්බන්ධ නොවන වෙනත් පිරිසක් බව මෙන්ම Printcare Secure Ltd ආයතනයේ ලොතරැයි මුද්‍රණයට අදාල තොරතුරු තාක්ෂණ රාජකාරි කටයුතු තෙවන පාර්ශවීය ආයතනයක් වෙතින් ලබා ගන්නා බව ලිඛිතව තහවුරු වීම මත පමණක් වේ .	ලංසු ලේඛනවල සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සපුරන ලංසුකරුවන් පමණක් තෝරාගත යුතුය.
(ආ)	ලංසු ලේඛනයේ 06 ඡේදයේ අනුව පසුගිය වර්ෂ තුනක විගණනය කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන ලබාදිය යුතු වුවත් වර්ෂ දෙකක විගණනය කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන පමණක් ඉදිරිපත් කර තිබියදී සහ ලංසු ලේඛනයේ 16.iii ඡේදය අනුව ලංසුකරු	ලංසු ලේඛණ වල අනිවාර්යය ලංසු කොන්දේසි 2.a විචල්‍ය දත්ත මුද්‍රණය (Variable data printing) වල වසර 03 ක පළපුරුද්ද පැවතිය යුතු අතර අදාල සැපයුම්කරු මෙම ආයතනයේ 2015/2016 වර්ෂයේ ලොතරැයි ටිකට් මුද්‍රණය කළ	ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයට අනුව සාර්ථක ලංසුකරු තෝරාගත යුතුය.

	විසින් පසුගිය වර්ෂ තුනක සිදුකරන ලද සමාන සැපයුම් පිළිබඳ විස්තර සහ ඒවා තහවුරු කරන ලේඛන ඉදිරිපත් කල යුතු වුවත් එවැනි තොරතුරු සපයා නොතිබියදී, ඒ පිළිබඳව සලකා බැලීමකින් තොරව තෝරාගත් සැපැයුම්කරු සඳහා ලග්න වාසනා සහ කප්රුක ලොතරැයි වර්ග දෙක සඳහා රු.234,460,000 ක ප්‍රතිෂ්ඨාවකට මුද්‍රණ කොන්ත්‍රාත්තුව ප්‍රදානය කර තිබුණි.	සැපයුම්කරුවෙකු හා 2017 වර්ෂවල ජාතික ලොතරැයි මණ්ඩලය ටිකට්පත් සැපයීම් කළ සැපයුම්කරුවෙකු බව හා 2024.04.04 දිනැති ඇගයීම් වාර්ථාවේ 8.1.2. යටතේ කම්හල පරීක්ෂා කරන අවස්ථාව වන විටත් බැංකු හා රක්ෂණ ආයතන වල Variable data මුද්‍රණය කරමින් පැවති බව දක්වා ඇත. ඒ අනුව Toppan Forms (Colombo) Ltd ආයතනය විචල්‍ය දත්ත මුද්‍රණය පිළිබඳව පළපුරුද්ද හැකියාව පවතිනබව තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව විසින් නිශ්චිතව තහවුරු කොට ගෙන පවතී.	
(ඇ)	සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩලය තුළ සිදුවන ලොතරැයි මෙහෙයුම් හා කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය බාහිර සේවා සැපයුම් ආයතනයක් තුළින් සිදුවන බැවින් එම සමස්ත ක්‍රියාවලිය මණ්ඩලයේ කාර්ය මණ්ඩලය හරහා ඉටුකිරීමට තීරණය කර තිබුණි. ඒ අනුව ලොතරැයි කළමනාකරණ මෘදුකාංග පද්ධතියක් මිලදී ගැනීම සඳහා 2019 වර්ෂයේදී ජාතික තරඟකාරී ලංසු ක්‍රමය උපයෝගී කරගෙන ලංසු කැඳවා තිබූ නමුත් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට වර්ෂ 05 කට අධික කාලයක් ගතවී ඇතත් ලංසු ඇගයීමේ කටයුතු අවසන් කර නොතිබීම හේතුවෙන් පසුගිය වසර 05 ක කාලය සඳහා ලොතරැයි කළමනාකරණ මෘදුකාංග පද්ධති සේවාව ලබාගැනීම වෙනුවෙන් රු.92,541,077 ක මුදලක් බාහිර සේවා සැපයුම් ආයතනයට ගෙවීමට සිදුවී තිබුණි.	විශේෂයෙන්ම 2022/2023 වර්ෂ වල රටේ පැවති අයහපත් ආර්ථික තත්ත්වය හේතුවෙන් තොරතුරු තාක්ෂණ අංශයේ වෘත්තිකයන්ගේ මිල ඉහළ යාම හා පලපුරුදු වෘත්තිකයන් රාජ්‍ය අංශය වෙත ආකර්ෂණය කරගැනීම හා රඳවා තබාගැනීමට ඇති අපහසුතාවය හඳුනා ගන්නා ලදී .එවන් තත්ත්වයක් තුල පළමුව තොරතුරු තාක්ෂණ අංශයේ පූර්ණ මානව සම්පත් අවශ්‍යතාවය නිර්ණය කොට ඊට අදාල පුරප්පාඩු සඳහා නව සේවකයින් බඳවා ගැනීමේ කටයුතු සිදු කිරීමෙන් පසු ප්‍රසම්පාදනයට අදාලව කාර්යයන් ඉටු කළ යුතු බවට තාක්ෂණ ඇගයීම් කමිටුව විසින් ප්‍රසම්පාදන අස්ථිත්වයට දන්වන ලදී. ඒ අනුව යෝජිත LMS පද්ධතියට අදාලව ස්ථිර කාර්ය මණ්ඩලයක් බඳවා ගැනීම සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ලැබී ඇති අතර එම කරුණට අදාලව 2024.01.12 දින මුදල් අමාත්‍යාංශය වෙත දන්වා ඇත. ඒ අනුව මීට අදාලව 2024.07.26 දින අමාත්‍යාංශයේ අනුමැතිය ලැබී ඇත. එමෙන්ම පද්ධතිය ස්ථාපිත කිරීමට අදාලව සිදුකළ පළමු ලංසු කැඳවීමේදී අදාල විෂය පථය තුලින් ඇතුළත්ව තිබූ අයිතමයන් රාශියක් මේ වන විට සංශෝධනයට ලක්වී ඇති අතර එම කරුණු හඳුනා ගෙන ලංසු ලියවිලි කට්ටලයට ඇතුළත් කර ඇති අතර මණ්ඩලයේ කාර්ය මණ්ඩලයට යෝජිත පද්ධතිය පිළිබඳව පුහුණුව හා අවබෝධයෙන් ලැබෙන පරිදි සැපයුම්කාර ආයතනයේ ඉංජිනේරුවරුවන් දෙදෙනෙකු මණ්ඩලයේ කාර්ය මණ්ඩලය සමඟ සේවයේ යෙදිය යුතු බවට ලංසු කොන්දේසි ඇතුලත්	අදාළ ප්‍රසම්පාදන කටයුතු කඩිනමින් නිමකර ලොතරැයි මෙහෙයුම් හා කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය ස්ථාපිත කල යුතුය.

	කර ඇත. අනිවාර්යය වසර දෙකක් අවශ්‍යතාවය අනුව සේවා කාලය වසර 05 දක්වා එම සේවා ලබා ගතයුතු ප්‍රතිපාදන ඇතුලත් කර ඇත. ඒ අනුව මේ වන විට එම ප්‍රසම්පාදනයට අදාලව ලංසු කැඳවා ඇති අතර ලංසු විවෘත කිරීම 2025.06.17 දින සිදු කිරීමට නියමිතව ඇත.	

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

අයවැය පාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
දැනට ලෝකයේ පවත්නා තාක්ෂණික නැඹුරුව හා ලොතරැයි වෙළඳපොලේ පවත්නා තරඟකාරිත්වය සැලකිල්ලට ගෙන ලොතරැයි අලෙවිය ඩිජිටල් මාධ්‍ය භාවිතාකර සිදුකිරීම සඳහා ඩිජිටල් යෙදවුමක් DLB Sweep නමින් ආරම්භ කර SMS මාධ්‍ය හරහා E ලොතරැයි අලෙවි කිරීම, අලෙවි ප්‍රවර්ධනය ඇතුළු කාර්යයන් සඳහා 2024 වර්ෂයේ අයවැය මඟින් රු.20,000,000 ක මුදලක් උපයෝජනය කිරීමට සැලසුම් කර ඇතත් රු.576,066 ක් පමණක් උපයෝජනය කර තිබුණි. එය ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රතිපාදනයෙන් සියයට 3 ක් වී තිබුණි.	එම යෙදුම ජනතාව අතරට ගෙන යාම සඳහා මුලදි ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් සංවිධානය කලද එම යෙදුම පැවති ප්‍රායෝගික තාක්ෂණික ගැටලු නිරාකරණය කරන තෙක් එම ප්‍රවර්ධන කටයුතු අත්හිටුවන ලදි.	E ලොතරැයිපත්හි ප්‍රවර්ධන කාර්යයන් ක්‍රියාත්මක කර ලොතරැයිපත් අලෙවිය වර්ධනය කිරීමට කටයුතු කල යුතුය.